

KORTE MEDEDEELINGEN

Een nieuwe vindplaats van *Cladopus Nymani*, de watervallenplant, in den Preanger. —

Dit interessante gewas, dat zoo typeereend is voor schuimende stroomversnellingen en watervallen is reeds uitvoerig door wijlen Prof. Dr. F. A. F. C. WENT in dit tijdschrift behandeld (dl. 19, 1930, blz. 53-60). DR L. VAN DER PIJL, die in West Java verschillende nieuwe vindplaatsen ontdekte heeft hier thans een nieuwe aan toe te voegen (fig. 1.) Eind Juli trof hij haar aan in de Tjimahi rivier boven de stuw Bongkok, volop in bloei. De rivier had toen nog vrij veel water, zoodat slechts kleine stukjes van de *Cladopus* vrij kwamen. Het water is niet beslist troebel, maar toch ook niet brandschoon. Er is ter plaatse vrij veel verval en er zijn watervallen bovenstrooms; zeehoogte ca 980 m. Een pracht vindplaats voor liefhebbers, daar ze slechts 5 minuten van den autoweg is gelegen! Volledige literatuur en beschrijving van de plant gaf ik in het Bulletin du Jardin Botanique de Buitenzorg, dl. 13, 1936, blz. 530-534.

Cladopus Nymani op den stuwdam Tjibongkok in de Tjimahirivier, eind VII-1940.

[foto L. v. d. Pijl.

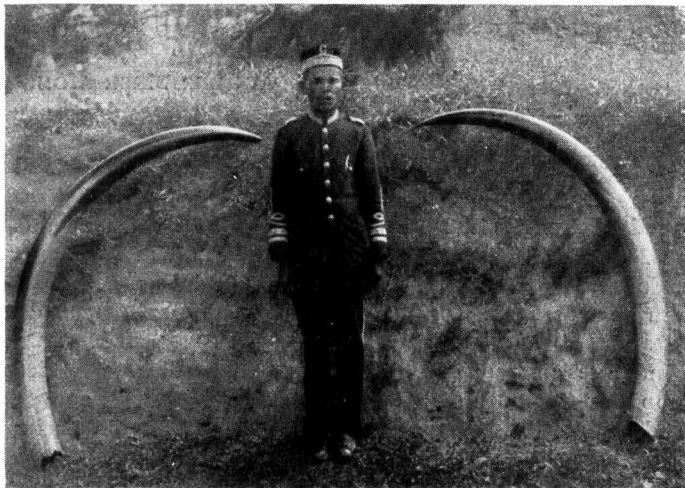
VAN STEENIS.

Een indrukwekkend stel olifantstanden. — In jg. 26, 1937 van dit tijdschrift, worden op blz.

48 als grootste bekende tanden van den Sumatraanschen olifant genoemd de daar afgebeelde exemplaren van 1.64 m lengte.

De hiernevens gefotografeerde tanden zijn het eigendom van den tegenwoordigen Radja van Bandar, Toe'an SAOEADIM DAMANIK¹⁾ die tevens waarnemend Radja is van het zelfbesturende landschap Siantar (waarvan Bandar een deel uitmaakt). Ik kreeg toestemming dit poetsaka-bezit van den Radja te fotografeeren en te wegen, zoodat ik in staat ben de volgende gegevens te verstrekken die wellicht van belang zijn om vast te leggen.

Dit stel olifantstanden is afkomstig van een dier dat vermoedelijk ongeveer 90 jaar geleden dood in het bosch werd gevonden in het district Bandar, thans Onderafd. Simaloengoen.

Het gewicht van de rechtsche tand bedraagt 30 kg 400 gr., van de linksche 31 kg 700 gr. Ik heb ze niet schoongemaakt van binnen voor het wegen, maar het inzittende vuil leek mij alleen uit wat stof te bestaan dat geen noemenswaardig gewicht kan hebben. Het gewicht is dus ongeveer

¹⁾ Toe'an is hier in Simaloengoen en adellijke titel.

gelijk aan de exemplaren in Buitenzorg, de omvang is minder, maar de lengte is een stuk grooter: *Rechter tand*, basis-omtrek 39.5 cm, dikste plaats 42 cm; lengte van het stuk in den kop (gemeten langs de buiten- of bolle zijde) 62 cm, van het buiten den kop stekende gedeelte (evenzoo gemeten) 171 cm. *Linker tand*, basis-omtrek 41 cm, dikste plaats 42,5 cm; in den kop 67, buiten den kop 165 cm.

Pematangsiantar, Mei 1940.

DR P. VOORHOEVE.

Honingbijen in den rubbertuin. — Het is misschien van belang de volgende waarneming in dit tijdschrift vast te leggen. Toen ondergeteekende tezamen met den heer J. J. MULHOLLAND op 28 dezer om 8 uur 's morgens in den rubberproeftuin achter het Proefstation Malang vertoefde, bleek dat in den volwassen rubberaanplant zeer veel *Apis indica*, de Indische honingbij, voorkwam. Een duidelijk gegons kon reeds van eenigen afstand worden gehoord.

Aangezien de boomen bloeiden, kwam ons dit echter zeer normaal voor. Tot onze verbazing bleek echter bij nader onderzoek, dat het bij nbezoek niet de bloemen gold, doch dat alleen op de extraflorale nectariën, welke op de bladeren voorkomen, bijen werden aangetroffen.

Als verdere bijzonderheid kan nog vermeld worden, dat slechts die nectarën werkten, welke voorkwamen op bladeren van takken waaraan tevens geopende bloeiwijzen zaten. Aan takken met nog jonge gesloten knoppen, werden geen bijen waargenomen.

De bijen vlogen op de takken met de geopende bloemen duidelijk van blad tot blad en vermeden zelfs angstvallig de bloemen!

Malang, 29 Augustus 1940.

G. AD. HEUBEL.

Doodelijke bijensteken. — Onder het hoofd „Aan den rand van het oerwoud” trof ik in de Sumatra Post van 20 Juli 1940 het volgende berichtje aan dat wel waard is vastgelegd te worden. „Een oude vrouw door bijensteken gedood.— Bij Blangkedjeren, aan den rand van het oerwoud, werd een bijennest door een roofvogel vernield. De bijen zwermden uit om zich op den plaaggeest te wreken.

Niet ver van den boom, waar het bijennest was, liep een oude Inlandsche vrouw. Deze vrouw gold thans de wraak van de kleine woedende diertjes. Op 't hulpgeroep van de vrouw kwam een man toeschieten. Ook deze werd door de bijen aangevallen.

De Inlandsche vrouw wist een in de nabijheid stroomende kali te bereiken, waar zij tot haar hoofd onderdook. Doch de bijen lieten niet los en vielen door aan.

Later kwam hulp opdagen. Men bracht de oude vrouw die haar bewustzijn had verloren, op het droge. Halso macht echter niet baten, want, zonder tot bewustzijn te komen, gaf de vrouw den geest.”

De bij in kwestie zal wel *Apis dorsata* (of een *Vespa*-soort? Red.) geweest zijn, de vogel vermoedelijk *Pernis apivorus ptilorhynchus*, vgl. ook D T. N. 21, p. 67-68

Brastagi.

J. C. VAN DER MEER MOHR.

BOEKBESPREKINGEN

E. J. H. Corner: „Wayside Trees of Malaya” (1940), in two volumes: Vol. I, text and textfigures (259), p. VII+770. Vol. II, plates (228).— Verkrijgbaar bij den Botanischen Tuin te Singapore en bij het Government Publications Bureau, Fullerton Building, Singapore; prijs 10 dollar (geb.).

In de literatuur-lijst (p. 52-53), die aan bovengenoemde publicatie werd toegevoegd, staan de werken van BRUGGEMAN, KOORDERS en VALETON en OCHSE (en BAKHUIZEN VAN DEN BRINK) mede vermeld. Deze weinige, voor Nederlandsch Indië geschreven publicaties vertegenwoordigen wel niet alles, waarover wij hier op min of meer populair-wetenschappelijk gebied beschikken voor zoover het onze boomflora betreft, maar toch is het duidelijk, dat Nederlandsch Indië, evenals het Maleische Schiereiland, groote behoefte heeft aan een boek als hier wordt aangekondigd. Het is samengesteld voor den natuurliefhebber en den belangstellenden leek, „for all who find beauty and inspiration in the life of the country”; zij allen vinden er een schat van gegevens en afbeeldingen in bijeen gegaard. Het vormt daarom ook voor onze lezers een belangrijke aanwinst, waarop met nadruk mag worden gewezen.

Het begrip „wayside trees” is ruim genomen. Behandeld worden de boomen van erven, tuinen en parken, wegkanten, boomgaarden, rijstvelden, woeste gronden, zeekusten, rivieroeveren, als ook die van het secundaire bosch (van het laagland en van de bergen), te zamen beschrijvingen van 950 (inheemsche zoowel als ingevoerde) soorten omvattend, verdeeld over 76 families en 392 geslachten.